

**UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG**

HØJESTERETS DOM
afsagt fredag den 1. december 2017

Sag 55/2017

(2. afdeling)

Advokat [A]

(Advokat [B]) mod

Advokatnævnet

(advokat Martin Simonsen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 30. juni 2015 og af Østre Landsrets 3. afdeling den 4. november 2016.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Vibeke Rønne, Oliver Talevski, Jan Schans Christensen og Lars Apostoli.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Supplerende sagsfremstilling

I brev af 13. februar 2013 fra Advokat [A's] advokatfirma til folkeregistret hedder det bl.a.:

"Som advokat for [X] retter jeg herved henvendelse til Dem med ønske om at få oplyst adresse på ovenstående [Y].

[X] har til [Y] udlånt en bil og ladet samme [Y] tinglyse som ejer for halvdelen af en bestemt fast ejendom. Fsva. både bil og ejendom var det intentionen, at disse skulle gives til [Y] som gave i forbindelse med en senere indgåelse af ægteskab. Ægteskabet blev imidlertid aldrig indgået, og nu kræver [X] tingene tilbage. Der vedlægges stævningssudkast med bilag til dokumentation.

Jeg har ved opslag i CPR-registreret konstateret, at [Y] har fået navne- og adressebeskyttelse. Og jeg kan ikke på andre veje finde hendes adresse. På denne baggrund anmoder jeg Dem venligst være behjælpelig med oplysninger om [Y's] nuværende adresse, således at stævning kan forkyndes for hende

Efter advokatfirmaets modtagelse af adresseoplysningen fra kommunen anlagde Advokat [A] på [X's] vegne sag mod [Y]. Sagen angik det økonomiske opgør mellem [X] og [Y] efter deres samlivsophævelse i 2012, og den blev afgjort ved [byret's] dom af 29. oktober 2013. Ved dommen fik [X] delvis medhold.

Retsgrundlag

CPR-loven (dagældende lovbekendtgørelse nr. 5 af 9. januar 2013) indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Kapitel 7.

De registreredes beskyttelse mod videregivelse af oplysninger

§ 28. Enhver har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få navne- og adressebeskyttelse, således at vedkommendes navn og adresse i CPR ikke må videregives til private, jf. dog § 34, § 38, stk. 4, § 42, stk. 3-5, og § 43, stk. 1, og § 45. ...

Kapitel 12.

Kommunalbestyrelsernes videregivelse af enkeltoplysninger m.v. til private

§ 42. Enhver har ret til ved henvendelse til en kommunalbestyrelse at få oplysninger i CPR om en bestemt person, som den pågældende forud har identificeret, jf. stk. 6.

Stk. 2. Oplysningerne, der kan videregives efter stk. 1, er

- 1) nuværende navn, medmindre dette er beskyttet, jf. § 28,
- 2) nuværende adresse, medmindre denne er beskyttet, jf. § 28, ...

Stk. 5. En persons navne- og adressebeskyttelse, jf. § 28, kan normalt ikke opretholdes over for kreditorer, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring. Ved tvivl om fordringens eksistens skal kommunalbestyrelsen indhente en udtalelse fra den angivne debitor, før oplysningerne kan videregives.

§ 43. Kommunalbestyrelsen kan videregive beskyttede navne og adresser i CPR, jf. § 28, til private, der har en retlig interesse i sådanne oplysninger om en forud identificeret person, jf. § 42, stk. 6. Det er en betingelse, at den beskyttede har fået mulighed for at udtale sig om ønsket og ikke har fremsat sådanne indvendinger mod udleveringen, som

kommunen finder skal tillægges større vægt end den retlige interesse, den pågældende har i at modtage de beskyttede oplysninger.

§ 44. Oplysninger modtaget efter § 42, stk. 3- 5, og §§ 43 og 45 må ikke videregives til andre private, medmindre det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov. Ved videregivelse af navne- og adresseoplysninger efter § 42, stk. 5, og § 43 og § 45, skal oplysning om eventuel navne- og adressebeskyttelse, jf. § 28, tillige videregives.

Kapitel 15. Klage og straf

§ 57. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning straffes med bøde den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed

4) overtræder ... §§ 44 og ..."

I bemærkningerne til lovforslaget vedrørende CPR-loven (lov nr. 426 af 31. maj 2000) hedder det bl .a. (Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, lovforslag nr. L 3, s. **56-58**):

"Til § 40

Formålet med videregivelsesforbeholdet [for erhvervsdrivende] i stk. 2 er at sikre, at de almindelige personoplysninger, som registreres i CPR, hentes direkte i CPR af de private, således at de meddelte oplysninger er helt aktuelle og korrekte.

Til § 42

Bestemmelsen i stk. 5 svarer til folkeregistreringsbekendtgørelsens § 17, stk. 3, hvorefter en adressebeskyttelse ikke kan opretholdes overfor kreditorer, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring.

En kreditor skal således kunne fremvise en forfalden, ubetalt fordring. Meningen med denne undtagelse fra navne- og adressebeskyttelsen er, at man ikke skal kunne gemme sig for sine kreditorer gennem en navne- og adressebeskyttelse for at undgå at betale sin gæld. At en fordring er forfalden betyder, at den sidste rettidige betalingsdag er overskredet.

Navne- og adressebeskyttelse skal dog ikke altid vige for kreditorer, selv om disse kan opfylde betingelserne, der er angivet ovenfor. Dette skyldes, at der kan tænkes tilfælde, hvor formålet med at præsentere en forfalden fordring ikke er at få de penge m.m., man har til gode, men derimod er en måde at omgå beskyttelsen på. Der må i almindelighed kunne ses bort fra muligheden for omgåelse, hvis den spørgende er en forretningsvirksomhed, herunder en advokatvirksomhed. Kommunerne afviser i dag visse adressefore-

spørgsier, fordi der rejses tvivl om fordringens eksistens. I sådanne tilfælde er det fundet hensigtsmæssigt at afklare tvivlen ved som noget nyt at pålægge kommunerne at forelægge anmodningen for den angivelige skyldner.

Til § 43

Efter bestemmelsen i stk. 1, som svarer til folkeregistreringsbekendtgørelsens § 17, stk. 4, kan kommunen herudover udlevere beskyttede navne og adresser til private, der har en retlig interesse. Bestemmelsen forudsætter, at der sker en dokumentation af den retlige interesse. Dette vil normalt ikke kunne ske uden skriftlighed. Men det kan ikke udelukkes, at dokumentationen i visse tilfælde vil kunne ske mundtligt. Efter bestemmelsen er det en betingelse at den beskyttede ikke har fremsat en indvending mod udleveringen, som kommunen finder skal tillægges større vægt end den spørgendes retlige interesse.

Ifølge Indenrigsministeriets praksis foreligger der som regel kun en retlig interesse, hvis den ønskede oplysning i sig selv ændrer retstilstanden, er nødvendig for at få denne ændret eller skal bruges til at gøre en ret gældende ...

Om udtrykket retlig interesse henvises til bemærkningerne til stk. 1. Som eksempel kan nævnes, at en oplysning om slægtskab kan være af betydning for fremsættelse af et arvekrav. På samme måde som bobestyrere og andre efter § 50, stk. 1 og 2, har adgang til nødvendige oplysninger i ældre folkeregistremateriale i forbindelse med skifte m.v. ved en persons død, giver bestemmelsen i stk. 2 en tilsvarende adgang for disse til CPR's oplysninger. Et andet eksempel på retlig interesse er, at oplysningen har betydning for udfaldet af en verserende eller forestående retssag. Retlig interesse i en oplysning har man også, hvis oplysningen har betydning for udfaldet af et erstatningskrav, man selv har rejst, eller som er rejst mod en. Såfremt ens krav på en ydelse er atbængig af, om man har boet et bestemt sted sammen med en anden person i en bestemt periode, har man en retlig interesse i at få oplyst disse forhold. Derimod er f.eks. ønsket om at drive slægtsforskning ikke en interesse, som kan kaldes retlig, jf. de særlige regler herom i lovforslagets § 49.

Det er ikke udover de angivne eksempler muligt på forhånd at opregne de tilfælde, hvor private har en retlig interesse i en oplysning i CPR om en bestemt person.

Til § 44

Der henvises for så vidt angår stk. 1 og 3 til bemærkningerne til de næsten enslydende bestemmelser i § 40, stk. 2-3, for så vidt angår oplysninger, der er modtaget fra Indenrigsministeriet efter § 38, stk. 1-4, og 39..."

I Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning om folkeregistrering (vejledning nr. 9293 af 14.juni 2013) hedder det bl.a.:

"12.3. Videregive/se af andre oplysninger end standardoplysninger samt videregive/se af beskyttede navne og adresser

Navne- og adressebeskyttelse kan normalt ikke opretholdes over for kreditorer, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring, jf. CPR-lovens § 42, stk. 5. Det bemærkes, at fuld sikkerhed for, at betingelserne i denne bestemmelse er opfyldt, forudsætter, at kreditor kan fremvise en forfalden, ubetalt fordring, som debitor har underskrevet, og hvis ægthed kommunen ikke er i tvivl om. At en fordring er forfalden, betyder, at den sidste rettidige betalingsdag er overskredet. Hvis skyldneren ikke har underskrevet dokumentet, er der ingen sikkerhed for, at dette vedrører en reel fordring. Kommunen bør i sådanne tilfælde kun udlevere en beskyttet adresse, hvis man på grund af kendskab til spørgeren har en velbegrundet formodning for, at fordringen er reel. Mener kommunen, at der kan rejses tvivl om fordringens eksistens, skal tvivlen afklares ved, at kommunen forelægger anmodningen for den angivelige skyldner. Kommunen er således forpligtet til at undersøge sagen nærmere og kan ikke blot afvise henvendelsen. Hvis kravet er over 3 år, bør kommunen i øvrigt være opmærksom på, at kravet kan være forældet.

Navne- og adressebeskyttelsen skal opretholdes over for *kreditorer*, hvor formålet med at præsentere en forfalden fordring ikke er at få de penge m.m., man har til gode, men derimod er en måde at omgå beskyttelsen på. Der må i almindelighed kunne ses bort fra muligheden for omgåelse, hvis den spørgende er en forretningsvirksomhed, herunder en advokatvirksomhed. Hvis kommunen finder, at der er en risiko for omgåelse, skal anmodningen forelægges skyldneren.

Efter lovens § 43, stk. 1 og 2, er det en betingelse for udlevering af oplysninger, at den pågældende har en *retlig interesse*. Ved vurderingen af, hvorvidt den pågældende har en retlig interesse i udlevering af oplysninger efter lovens § 43, stk. 1 og 2, skal kommunen tage stilling til, om de oplysninger, der ønskes udleveret, i sig selv ændrer retstilstanden *eller* er nødvendige for at få denne ændret *eller* skal bruges til at gøre en ret gældende.

Der vil f.eks. være tale om retlig interesse, når oplysningen har betydning for udfaldet af en verserende eller forestående retssag, herunder har betydning for, om en retssag kan anlægges. Retlig interesse i en oplysning kan også foreligge, hvis oplysningen har betydning for udfaldet af et erstatningskrav, den spørgende selv har rejst, eller som er rejst mod den pågældende. Såfremt spørgerens krav på en ydelse er afhængig af, om den pågældende har boet et bestemt sted sammen med en anden person i en bestemt periode, har den pågældende en retlig interesse i at få oplyst disse forhold.

Det nævnte er alene eksempler og ikke en udtømmende angivelse af, hvornår der foreligger retlig interesse. Det er ikke muligt på forhånd at opregne de tilfælde, hvor private har en retlig interesse i en oplysning i CPR om en bestemt person. Der må altid foretages en konkret vurdering af en forespørgsel."

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Baggrunden for sagen er en konflikt om det økonomiske opgør efter samlivsophævelse mellem [X] og [Y].

[X] havde engageret Advokat [A] til bl.a. at udtage stævning mod [Y], og med henblik på dette anmodede advokaten kommunen om at oplyse [Y's] adresse. Da [Y] havde adressebeskyttelse i henhold til CPR-lovens § 28, havde det ikke været muligt at tilvejebringe adresseoplysningen på anden måde.

Efter CPR-lovens § 42, stk. 5, kan en adressebeskyttelse normalt ikke opretholdes over for kreditorer, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring. Efter lovens § 43, stk. 1, kan kommunen endvidere videregive beskyttede adresser til private, der har en retlig interesse i sådanne oplysninger.

Kommunen sendte oplysningerne om [Y's] adresse til advokat [A]. Kommunen må således have fundet betingelserne for at udlevere oplysningen opfyldt og dermed have lagt til grund bl.a., at formålet med at anmode om [Y's] adresse ikke var at omgå adressebeskyttelsen, jf. pkt. 12.3 i Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning om folkeregistrering.

Efter modtagelsen af adresseoplysningen anlagde Advokat [A] sag mod [Y] på [X's] vegne. Parternes navne og adresser var anført på stævningen, jf. retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 1. Advokat [A] sendte en kopi af stævningen til [X], som ikke misbrugte oplysningen om [Y's] adresse.

Efter Advokatnævnets opfattelse havde Advokat [A] overtrådt CPR-lovens § 44, stk. 1, ved at have givet [X] oplysningen om [Y's] adresse trods adressebeskyttelsen. Advokatnævnet fandt, at han herved var gået videre, end hvad berettigede hensyn til varetagelse af klientens interesser tilsagde, og ved nævnets kendelse af 16. december 2013 blev han derfor pålagt en bøde på 10.000 kr. for tilsidesættelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Hovedspørgsmålet i sagen er, om Advokat [A] tilsidesatte god advokatskik ved under de anførte omstændigheder til [X] at udlevere en kopi af stævningen, hvorpå [Y's] beskyttede adresse var anført.

Vurdering

Efter CPR-lovens § 44, stk. 1, må beskyttede adresseoplysninger, der er modtaget efter bl.a. § 42, stk. 5, eller § 43, stk. 1, ikke videregives til andre private, medmindre det følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov. Overtrædelse af bestemmelsen, der sker forsætligt eller ved grov uagtsomhed, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, jf. § 57, stk. 1, nr. 4.

En advokat har som hovedregel ikke tavshedspligt over for sin klient om oplysninger, advokaten har modtaget om f.eks. modparten som led i hvervets udførelse, jf. herved også Højesterets dom af 6. januar 2016 (UtR 2016.1436).

Det fremgår hverken af ordlyden af eller forarbejderne til CPR-lovens § 44, stk. 1, at udtrykket "må ikke *videregives til andre private* " tager sigte på at fravige denne hovedregel. Bestemmelsen adskiller sig herved fra f.eks. de regler i retsplejeloven, hvor det udtrykkeligt er reguleret, om en forsvarer må udlevere det modtagne materiale til sin klient, jf. denne lovs § 729 a, stk. 1 og 2.

Kommunen havde som nævnt givet adresseoplysningen vedrørende [Y] til Advokat [A] i dennes egenskab af partsrepræsentant for [X] til brug for retssagen, som [X] agtede at anlægge mod [Y]. Det må endvidere antages, at Advokat [A] ikke havde grund til at formode, at der var risiko for, at [X] ville misbruge adresseoplysningen vedrørende [Y].

Under disse omstændigheder finder Højesteret, at Advokat [A] hverken handlede i strid med CPR-lovens § 44, stk. 1, eller god advokatskik ved til [X] at udlevere en kopi af stævningen, hvorpå [Y's] beskyttede adresse var anført.

Højesteret tager herefter Advokat [A's] påstand om ophævelse af Advokatnævnets kendelse af 16. december 2013 til følge.

Efter sagens karakter og udfald skal Advokatnævnet i sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret betale 77.750 kr. til advokat [A], heraf 75.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand og 2.750 kr. til dækning af retsafgift.

Thi kendes for ret:

Advokatnævnets kendelse af 16.december 2013 i sag nr. 2013-813 ophæves.

I sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret skal Advokatnævnet betale 77.750 kr. til advokat [A].

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

--ooOoo--

**Udskriftens rigtighed bekræftes.
Højesteret, den 1. december 2017.**

[Z]

kontorfuldmægtig